

Közös közlemény

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának a meghívására Gustáv Husáknak, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága főtítkárának, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnökének a vezetésével 1977. szeptember 14—16. között hivatalos, baráti látogatást tett hazánkban a Csehszlovák Szocialista Köztársaság párt- és kormányküldöttsége. A látogatásról közös közleményt adtak ki, s ezt Kádár János és Gustáv Husák írta alá.

Tanácskoztak a szocialista építés eredményeiről és feladatairól egymás országában, a két párt, a két ország barátságának erősítéséről, sokoldalú kapcsolatainak bővítéséről, valamint a nemzetközi helyzet és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom időszaki kérdéseiről. A tárgyalások a testvéri barátság és a kölcsönös egyetértés szellemében zajlottak le, és minden megtárgyalt kérdésben a nézetek azonosága nyilvánult meg.

A felek kiemelték, hogy országaikban tovább erősödött a párt és a munkásosztály vezető szerepe.

I.

Hangsúlyozták, hogy a két párt és a két ország sokoldalú együttműködése állandóan fejlődik a marxizmus-leninizmus elvei alapján, a proletár internacionalizmus szellemében. A küldöttségek megegyezéssel állapították meg, hogy a két ország gazdasági és műszaki-tudományos együttműködése szüntelenül és sokoldalúan fejlődik, dinamikusan növekszik az árucserforgalom.

A küldöttségek kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a kormányelnökök által a mostani látogatás alkalmával aláírt államközi szerződésnek, a nagymaros-gabcikovi dunai vízelvezető-rendszer felépítéséről és üzemeltetéséről. A látogatás előkészítése során megállapodást írtak alá az 1980. utáni gazdasági együttműködés fejlesztésének fő irányairól, az 1981—85. évi népgazdasági tervek egyeztetéséről. Mindkét fél megkülönböztetett figyelmet szentelt a határ menti övezetek fejlesztésével, a határ menti együttműködés bővítésével összefüggő kérdéseknek.

Mindkét ország nagy jelentőséget tulajdonít a KGST komplex programja teljesítésének, s megerősítették, hogy tovább bővítik együttműködésüket az ideológia, a kultúra, az oktatás és a tudomány területén.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak a két ország lakossága közvetlen érintkezésének, a turizmus további szélesítésének.

II.

A két küldöttség megegyezéssel állapította meg, hogy az erőviszonyok kedvező változása, a szocialista országok következetes külpolitikája, egyre nagyobb befolyást gyakorol a világ fejlődésére. Ez elsősorban a Szovjetunió és a szocialista országok békepolitikájának, összehangolt tevékenységének és annak köszönhető, hogy a világ haladó és békeszerető erői tevékenyen támogatják az enyhülés politikáját az egész világon. Megerősítették, hogy országaik, a szocialista közösség országaival együtt, határozottan fellépnek az enyhülés ellenségeivel szemben.

A két ország a jövőben is sikrasszall a helsinki zárókományban lefektetett elvek és ajánlások maradéktalan betartásáért és következetes megvalósításáért. Elítéli azokat a törekvéseket, amelyek az emberi jogok védelmére irányuló támadják a szocialista országokat. Arra összpontosítják erőfeszítéseiket, hogy az európai biztonsági és együttműködési értekezleten részt vevő államok képviselőinek ez évi őszi belgrádi találkozásán konstruktív véleménycsere folyjék az elért eredményekről és a zárókomány végrehajtásának további feladatairól.

A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság mélyszélességen elítéli a neutronbomba gyártásának tervét, amely tovább ösztönzi a fegyverkezési hajszát, új veszélyt teremt a világ békéjére nézve, és leplezetlenül az élővilág, ezen belül az emberi élet kiirtását célozza.

A két fél nagy jelentőséget tulajdonít a Szovjetunió konstruktív leszerelési javaslatának, továbbá annak a javaslatnak, hogy kössenek az egész világra kiterjedő szerződést az erőszak alkalmazásáról való lemondásról a nemzetközi kapcsolatokban. Támogatja a leszerelési világérintkezlet összehívását. Kifejezték óhajukat és bizakodásukat, hogy a hadászati támadó fegyverek korlátozásáról folyó szovjet-amerikai tárgyalásokon a realitások figyelembevételével, az egyenlő biztonság elvének tiszteletben tartásával remélhetően sikerül megegyezésre jutni.

A tárgyaló küldöttségek kifejezték reményüket, hogy a közép-európai fegyveres erők és fegyverzetek csökkentéséről folyó bécsi tárgyalásokon a nyugati tárgyaló partnerek készségeit tanúsítanak a nyitott kérdések konstruktív megoldására, s az egyenlő biztonság elve alapján mielőbb megállapodás jön létre.

Megegyezéssel fejezték ki, hogy a Vietnami Szocialista Köztársaság elfoglalja a helyét az Egyesült Nemzetek Szervezetében.

A küldöttségek hangsúlyozták: az izraeli csapatokat ki kell vonni valamennyi megszállt arab területről; biztosítani kell a palesztinai arab nép törvényes nemzeti jogait, beleértve a független állam létrehozásához való jogot is; garantálni kell a térség valamennyi államának függetlenségét és biztonságát. Támogatják a Szovjetunió javaslatát a közel-keleti helyzet rendezésére és a genfi közel-keleti konferencia munkájának mielőbbi felújítására, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet egyenjogú részvételével.

A tárgyaló felek nagyra értékelik az ENSZ szerepét és támogatják tevékenységét a tartós béke és a nemzetközi biztonság megszilárdításában.

III.

A két küldöttség üdvözi a Szovjetunió Kommunista Pártját, az egész szovjet népet az emberiség történelmének fordulópontja, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom közelgő, 60. évfordulója alkalmából. Az 1917. októberétől eltelt hat évtized alapvetően megváltoztatta a világ sorsának alakulását. A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság népei lelkesedéssel készülnek az évforduló méltó megünneplésére.

A Magyar Szocialista Munkáspárt és Csehszlovákia Kommunista Pártja állandóan mélyíti testvéri kapcsolatait és együttműködését a Szovjetunió Kommunista Pártjával, s a többi testvéri szocialista ország pártjaival. Újabb megerősítettek szolidaritásukat a kapitalista országokban tevékenykedő kommunista és munkáspártok küzdelmével.

A két párt képviselői hangsúlyozták az európai kommunista és munkáspártok 1976. évi, berlini értekezletének jelentőségét a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomra háruló feladatok megoldása terén.

IV.

A két küldöttség kifejezte mély megyöződését, hogy a csehszlovák párt- és kormányküldöttség magyarországi látogatása nagymértékben hozzájárult a két párt és a két ország népei testvéri barátságának elmélyítéséhez, sokoldalú együttműködésének további fejlődéséhez, a szocialista közösség egységének, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom összeforrottágának erősítéséhez, a béke megszilárdításához.

Gustáv Husák, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtítkára, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnöke, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága és a csehszlovák kormány nevében magyar párt- és kormányküldöttséget hívott meg a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, hivatalos, baráti látogatásra. A meghívást köszönettel elfogadták.

Tanévnyitó a Szegedi Orvostudományi Egyetemen

Ruszkai Károly felvétele

Jubileumi diplomások a tanévnyitón

Az új tanév a tegnap délelőtt tartott ünnepélyes megnyitójával megkezdődött a Szegedi Orvostudományi Egyetemen is. Az aulában rendezett ünnepségen ott volt dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára, Török József, a városi pártbizottság első titkára, Szabó G. László, a megyei, Bánymán dr. Birka Mária, a városi tanács elnökhelyettese; az Egészségügyi Minisztérium képviselőjében Tóth Erzsébet szaktanácsadó, valamint a társintézmények, a tömegszervezetek képviselői.

Dr. Petri Gábor rektor tanévnyitó beszédében az egyetem feladatairól, az orvosképzés új módszereiről, a pályára most lépők kötelezettségeiről és felelősségéről szökött. A hagyományos oktatási rend helyett világszerte, nálunk is, átalakulóban van az orvosképzés az úgynevezett integrált oktatás irányába. Ez a módszer híveiben tárja fel a komplex valóságot, az összefüggéseket közvetlenebbül mutatja meg a hallgatóknak. Az oktatónak a tananyag gondos összehangolását, az összetartozó ismeretek időbeli és tartalmi egyeztetését kívánja meg, a tanulótól pedig az oktatás igen pontos követését — mondotta a rektor. Az egyetemi tanulmányait megkezdő orvosjelöltek és oktatók felelősségéről szólva kifejtette: a szocialista egészségügynek az a feladata, hogy minden magyar állampolgárnak egyaránt jó ellátást nyújtson a gyógyításban és a betegségek megelőzésében. Ehhez nagyon jól képzett, állhatatos, elkötelezett és hivatásukat mélyen átérző emberekre van szükség. Az orvos- és gyógyszerész-társadalom nemes hivatása az is, hogy a társadalmi feltételekkel élve kialakítsa és demonstrálja a szocializmus följénységét a világban; a maga munkájával járuljon hozzá az emberi élet boldogabbá, teljesebbé tételéhez.

Az egyetem rektora ismertette az elmúlt tanév főbb eseményeit, elsőként a szegedi Orvostudományi Egyetem tanügyi miniszter újabban három évre dr. Guba Ferenc tanszékvezető egyetemi tanárt bízta meg az általános orvostudományi kar dékánjának ellátásával. Az egyetem három professzora nyugállományba vonult: dr. Huszák István Kossuth-díjas egyetemi tanár, dr. Kiszely György és dr. Novák István egyetemi tanárok. Az újonnan kinevezett egyetemi tanárok: dr. Faredin Imre, dr. Gál György, dr. Heiner Lajos, dr. Imre József, dr. Jancsóné dr. Gábor Aranka, dr. Kása Péter, dr. Kovács Gábor, dr. Lázár György, dr. Molnár János, dr. Szemeré György, dr. Szendrei Kálmán és dr. Szilárd János. Az egyetem öt adjunktusát nevezték ki docensnek: dr. Barádnay Gyulát, dr. Molnár Józsefet, dr. Regdon Gézát, dr. Selmezőci Bélát és dr. Varga Lászlót.

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen tanulmányi, kulturális és sportversenyekkel emlékeznek meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jubileumáról. Októberben kiállítás rendeznek, melyben Odessza és Szeged kapcsolatát mutatják be. A marxizmus-leninizmus intézet tudományos ülést rendez, és november 3-án lesz az ünnepi egyetemi tanácsülés.

Az elmúlt tanévben össze-

sen 1763 hallgatója volt az egyetemnek, 333-an kaptak oklevelet. Az első évfolyamra jelentkezett 707 pályázó közül 311 hallgatót vettek fel. Az elsőéveseket Lehoczky Pál, az egyetemi KISZ-bizottság titkárhelyettese köszöntötte az évnnyitón. A hagyományok szerint az idén is átadták a jubileumi diplomákat az egyetem volt hallgatóinak, orvosoknak és gyógyszerészeknek. Vas oklevelet kapott dr. Gál Gyula, tizenketten arany oklevelet: dr. Dirner Zoltán, dr. Gárdonyi Bála, dr. Jancsó Erzsébet, dr. Klazsik György, dr. Papp Juhász István, dr. Sebestyén István, dr. Szóke Dezső, dr. Tábor Pál, dr. Tóth Balázs, dr. Veress Mihály, dr. Bucsy Piroksa, dr. Both Jolán. A jubileumi diplomás gyógyszerészek: dr. Orient Gyuláné Keresztessy Sára gyémánt-, Mányi József, Gábor Mária, Nagy Zoltán, Szabó Árpád, Nits Sándor, Szőke Sándor aranydiplomások.

Az egyetem oktatói közül „A SZOTE Kiváló Nevelője” kitüntető címet kettőn kaptak meg: dr. Imrené dr. Baranyai Róza, és dr. Prágai Géza egyetemi adjunktusok. Két negyedéves orvostanhallgató, Remák Anna és Nacsai István kapta meg a „Jó tanuló — jó sportoló” kitüntetőt; népköztársasági tanulmányi ösztöndíjat összesen huszonegy hallgató kapott az új tanévre.

S. E.

Zajtalan szövöde Újszegeden

A Kenderfonó és Szövényi Vállalat újszegedi szövénygyárában eldölt két különleges külföldi szövövegé „versenye”. A különböző országokból származó berendezések huzamosan egymás mellett működtek, hogy a vállalat szakemberei eldönthessék: melyik elégíti ki jobban a termelési igényeket, a gazdaságosság követelményeit, illetve melyik működik kisebb zajjal. A hagyományos szövövegékben nagy csattogást okozó vetélők ugyanis egyetlen sem találhatók. Ehelyett úgynevezett ragadókarokkal kepezik ki a szövét kereszt-szalát úgy, hogy a gép egyik felén levő kar „átnyújtja” a másikon a fonalat, szinte teljesen zajtalanul. Termelésükük jóval meghaladja a régi gépekét.

A különféle követelményeket leginkább a francia gyártmányú Berendezés elégítette ki. Ezekből huszonegyet rendeltek. Már meg is érkeztek, s a külföldi szakemberek irányításával folyamatosan szerelik a korszerű gépeket. Nem várják meg, amíg valamennyi a helyére kerül, hanem folyamatosan üzembe helyezik. Az elsők már meg is kezdték működésüket. Az egyenként több mint egymillió forint értékű berendezéseket ugyanis szinte az első perctől kezdve kihasználják. A gépekkel folytatott kísérleteket egyébként az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság is támogatta, a tapasztalatokat ugyanis az egész ország textiliparában fel kívánják használni.

D. E.

Üvegolvasztó

Pénteken megkezdődött az új üvegolvasztó kemence fűtése az Egyesült Izzóban. A 47 négyzetméter alapterületű építményt rekordidő, alig négy hónap alatt készítették el a Hőtechnika Építő- és Zigetelő Vállalat dolgozói. A kemencében 800 tonna anyagot építettek be, a vállalat szakemberei szerelték a tűzálló falazáson kívül a kemencét és a technológiai gépsort összekötő lépcsősorok acélszerkezetét is.

Az üvegolvasztó kemence felfűtését a tervezettnél korábban kezdték meg.

A barátság útját egyengetik

Az együttműködés, a barátság útját egyengetik az európai országok fővárosai. Amsterdam, Athén, Bécs, Berlin, Belgrad, Bern, Bonn, Brüsszel, Budapest, Bukarest, Dublin, Helsinki, Koppenhága, London, Madrid, Moszkva, Osló, Párizs, Prága, Reykjavík, Róma, Stockholm, Szófia és Varsó a magyar főváros kezdeményezésére nemzetközi jelentőségű levéltári kiadvány közös elkészítésére vállalkozott. A Nemzetközi Levéltári Tanács égisze alatt megjelentetik „Az európai fővárosok építéstörténeti emlékeinek forrásai” című levéltári út-

mutatót — közölte Ságvári Ágnes, a Fővárosi Levéltár főigazgatója, a kiadvány fő szerkesztője a pénteki sajtótájékoztatón. (MTI)

Kölcsönfelvétel

Csütörtökön New Yorkban aláírták azt a megállapodást, amelynek alapján a Magyar Nemzeti Bank 200 millió dolláros kölcsönt vett fel az USA-ban és Kanadában működő pénzintézetektől. A kölcsön lejártáa hét év, felvételét a Bank of America N. T. and S. A. szervezte. A szervező csoport tagjai vol-

tak: Bank of Montreal, Canadian Imperial Bank of Commerce, Chemical Bank, City Cork International Group, First National Bank of Boston Limited, Security Pacific National Bank, Toronto-Dominion Bank, Kuhn Loeb and Co. Incorporated (MTI)

A Vöröskereszt kongresszusa előtt

**Dr. Gyűszű Miklós
főtitkárhelyettes nyilatkozza**

Októberben tartja V. kongresszusát a Magyar Vöröskereszt. Az előkészítő időszak a napokban fontos állomáshoz érkezett, megkezdődtek a megyei küldötttervezetek. Ebből az alkalomból arra kértük dr. Gyűszű Miklós orvos-édeszt, a Vöröskereszt főtitkárhelyettesét, hogy foglalja össze az alapszervezeti taggyűlések, valamint a városi, járási és kerületi küldötttervezetek tapasztalatait. Miként hajtott végre a megkezdődött egymillió tagot számláló mozgalom az előző kongresszus hátrózeit?

A tanácskozások a magyar vöröskeresztes mozgalom jelentős fejlődéséről adtak számot. Azt hiszem, joggal fogalmazhatok így: a Vöröskereszt IV. kongresszusa határozatait alapvetően végrehajtotta — kezdte nyilatkozatát a főtitkárhelyettes. — Növekedett a mozgalom társadalompolitikai jelentősége, a lakosság életében jelentős szerepet játszik. Erősödött a Vöröskereszt tömegszervezeti jellege is. Ma már az alapszervezetek túlnyomó többségét teljesen is kollektívák, általában tevékeny vezetőségek irányítják, akik nemcsak a feladatok körvonalozásában, hanem a határozatok végrehajtásában is cselekvően részt vesznek.

Az elmúlt, több mint négyéves időszak munkája azt bizonyítja — s erre utal

a taggyűléseken jelenlévők magas száma is —, hogy a Vöröskereszt aktivistái mind jobban átérzik tevékenységük humánus és mindinkább szocialista jellegét. Azáltal, hogy segítséget nyújtanak például a szociálpolitikai, a népesedéspolitikai feladatok végrehajtásához, maguk is egy kicsit másokká, ha szabad így mondanom: egy kicsit jobbakká válnak. Olyan tulajdonságokat alakítanak ki magukban, amelyek a szocialista emberre jellemzőek. Ki tagadhatná például, hogy a veradóban, amikor fölajánlja idegen embereknek a vérét, valami olyan érzés, élmény játszódik le, amely által mindenképpen gazdagabb lesz...

Az alapszervezeti vezetőségi tagok száma mintegy 60 ezerre tehető, és közülük sokan közéleti funk-

ciót még soha nem töltöttek be. Gyakorlatilag arról van szó, hogy ezek az emberek itt kezdik el, itt kezdenek foglalkozni a közösség ügyével és tanulnak meg cselekedni a közösséggel.

A Vöröskereszt tagsága a IV. kongresszus óta számban is növekedett, de fontosabbnak tartjuk azt, hogy gazdagodott, konkrétabbá vált. Egy-egy alapszervezetben nem általában beszélnek családvédelemről, vagy egészségnevelésről, hanem — összhangban más szervekkel — tényleges feladatok végrehajtásából vállalnak részt. Nem kevésbé fontos a Vöröskereszt jelzőszolgálat szerepe. Ily módon is rendkívül sokat tehetnek — és ezzel a lehetőséggel aktivistáink élnek is! — például az alkoholizmus ellen, vagy a környezetvédelemért.

A munka gazdagodására utal a taggyűlések, küldötttervezetek vitajellege, kritikus legköre. Nagyon figyelmeztető jelölések hangzottak például el. Egészen bizonyosan a kongresszuson is szóba kerül az a javaslat, amely az elsősegélynyújtók ismereteinek „karbantartására” hívja fel a figyelmet. Számos helyen felvetették, hogy korszerűsíteni kell a tisztasági mozgalom módszereit; másutt arról szóltak, hogy az alkoholizmus elvonókúrára küldésének útja-módja egyszerűsítésre szorul, vagy hogy tovább kell növelni az egészségügyi propagandá színvonalát. Sokhelyütt a taggyűléseken vállalkoztak is bejelentettek Vas megyében például arra vállalkoztak, hogy társadalmi erővel két közúti egészségügyi állomást hoznak létre a forgalmas 8-as út mentén, ahol vöröskeresztes aktívák tartanak állandó ügyeletet.

Köszönetet mondunk a társadalmi aktívák munkájukért. Köszönetet mondunk a bajbajutott és megsegített emberek, idősök nevében, akiknek az ápolását, gondozását vállalták, azoknak a betegeknek, sérülteknek a nevében, akiknek a gyógyulásához a vöröskeresztes aktívák segítségével is hozzájárult; köszönetet az állami gondozott gyermekek, az egymársa talált családok, a kismamák — tehát tízezrek, százezrek nevében.

Deregán Gábor

Negyvenéves a Mojszejev-együttes

A Mojszejev-együttest —, vagy ahogy Szovjetunió-szeret nevezik, a Tánccsarnok — ismerősként lehet bemutatni Magyarországon is. Aki a tizezer közül akár egyetlen előadásukra bejutott, vagy csupán egy kis részletet is látott a több, mint 50 országot bejáró együttesről, az újra és újra be fog állni a jegyre vadászók sorába. Az együttes azt az esztétikát hirdeti, amelynek lényege a harmónia, a szépség, az emberség.

A művészcsoport népszerűségének legszembetűnőbb körülménye az a szovjet ismeri legjobban táncművészetüket: az együttes a Szovjetunió mind a 15 köztársaságában fellépett — gyárakban, üzemekben, építőtáborokban és falusi klubokban. Öt-hat alkalommal táncoltak minden baráti szocialista országban. Hét turné vettek részt az Amerikai Egyesült Államokban, ötször voltak Franciaországban. A vendégkörutak összetartóvá —, hogy modern hasonlattal éljünk — kiteszi a Földtől a Holdig tartó utat oda-vissza. Igor Mojszejev, az együttes művészeti vezetője kezdetől fogva nemcsak azt tartotta feladatának, hogy megőrizze a múlt lassan feladásba menő táncművészeti értékeit, hanem azt is, hogy újakat alkosson a folklor felhasználásával. Mojszejev szerint a népi koreográfia élő folyamat, amely megőrzi a kialakult hagyományokat, és ugyanakkor új vonásokra is szert tesz.

Az együttes műsorai ellentétesen jellegű alkotásokat tartalmaznak: líra és temperamentum, tréfa és nőieség, szülő- és tömegtánc! A koreográfus fő célja mindig olyan színházi forma keresése volt, amely a szovjet hazá, Oroszország művészi megfogalmazása lehet; érzékelte a beláthatatlan mezőket, a barátságban együtt élő népeket s az emberek lelki gazdagságát. Műsoruk ma 300 produkció szerepel, s a száztagú együttes táncol 60 nemzetiség művészeit képviselik.

Mojszejevék fő ereje természetesen a tömegtánc. A nézőt minden alkalommal megragadja a színpadon je-

len levő hatalmas együttes mozgásának rendezettsége, összefogottsága. Még a hivatásos művészeket is lenyűgözi az ember feletti ritmus. Színházi kritikuskok szerint nincs még egy olyan balettkar, amely kibírná ezt a ritmust.

A próbatereiben mindig ott vannak az elmúlt 40 év művészműködésének képviselői, s maga a 70 éves Mojszejev is. Minden egyes tánc legapróbb részletével is foglalkozik, magyarul, megmutat. Igor Mojszejev érdeme, hogy egyedülálló művészi stílussal rendelkező együttest teremtett; egyengette a művész egyéniségének útját, elősegítette az egyes táncosok eredetiségének kibontakozását, a soha nem szűnő alkotó hangulatot. (BUDA-PRESS — APN)

Szabadság — töredék hónapra

V. L. szegedi olvasónk 1976. április hó 5. napjától fennálló munkaviszonyát a vállalatnál felmondással 1977. szeptember 19. napjával megszüntette. Olvasónk a felmondási idő lejártáig fizetett szabadságot még nem vett igénybe. A vállalat a nála előtöltött idővel arányos szabadság pénzben történő megváltását úgy értelmezi, hogy olvasónknak csak nyolc hónapra jár fizetett szabadság. Olvasónk ezt sérelmesnek tartja, mert véleménye szerint még szeptember hónapra — mint töredék hónapra — is megilleti az évi szabadság arányos része. Olvasónk arra kíváncsi, kinek van igaza.

A munkajogi szabályok szerint a szabadság időarányos részének kiszámításánál elsőként figyelembe kell venni azt, hogy a dolgozót teljes év esetén mennyi szabadság illetné meg. Ezután a tárgyévben munkaviszonyban töltött időt kell megállapítani. A félreértések elkerülése végett és

az egységes gyakorlat kialakítása érdekében rendelt szabályozza a napokban, hónapokban és években megállapított határidők lejártának napját, valamint a szabadság kiszámításánál jelentkező töredék napok értelmezését. Olvasónk esetében a szabadság kiszámításánál — figyelemmel a munkaviszony szeptember 19-én történő megszüntetésére — az adott hónapra töredék nap jelentkezik és ez a fél napot meghaladja.

Olvasónk által feltett kérdésre a 6/1967. (X. 8.) MÜM-rendelet 13. paragrafusa (2) bekezdése egyértelmű választ ad. E jogszabály világosan kimondja: ha a dolgozó évi szabadsága kiszámításánál töredék nap (jelen esetben 8 és háromnegyed munkanap) keletkezik, a fél munkanapot elérő töredék egész munkanapnak számít. Miután olvasónk még pótszabadsággal nem rendelkezik, így az őt megillető rövid tizenkét munkanap alapszabadságnak időarányos részeként kilenc

Konzerv — hajótörötteknek

Csendes-óceáni kutatóútján érdekes feladatra vállalkozott egy bolgár házaspár, Julia és Donco Papazov. Három hónapig csak olyan ételmelet fogyasztottak — húst, gyümölcsöt, zöldséget, hüvelyeseket —, amelyet egy új konzerválási eljárással tartósítottak.

Az alacsony hőmérsékleten szublimációs eljárással szárított élelmiszerkonzervek jól vizsgáztak az út során. Kiderült, hogy bizonyos esetekben még a hajótöröttek is használni leheték. A kivételesen tartós, súlyra is könnyű, időjárásra, nedvességre nem érzékeny konzervet ugyanis akkor sem érte kár, amikor a házaspár hajója bajba került és az élelmiszer-csomagok vízbe merültek. Papazovok ilyen étellel akarják magukat tervezett két éves világgörül útjukon is ellátni.

Az új konzerválási eljárás, amelyet Cvetan Cvetkov mérnök vezetésevel dolgoztak ki, nemcsak az élelmiszeriparban, hanem a gyógyszeriparban és a mezőgazdaságban is hasznosítható. Ily módon a különféle biológiai termékeket — átültetésre szánt szerveket, szöveteket, szérumokat, vakcinákat, hormonkészítményeket, anyatejet — hosszabb időn át lehet tárolni.

(BUDA-PRESS — SOFIA-PRESS)

Iskola és társadalom

Tanítóképzés — gimnáziumban

Kissé szokatlanul hangzik éppen a Radnóti gimnázium nyitotta meg elsőként az utat a pedagógia felé, talán nem is véletlen. Szegeden tíz évvel ezelőtt az iskolai tantestületeknek közel fele még a tanítóképző-intézet tanárok sorából került ki, s még ma is szép számmal vannak az iskolában olyanok, akik pályafutásukat a hajdani szegedi tanítóképző intézetek valamelyikében kezdték. Mind a jó szakmai felkészültség, mind a pályára iránti hivatástudatra való nevelés adott tehát ahhoz, hogy az újonnan nyíló „pedagógiai blokk” megfeleljen céljának és feladatának.

A fakultatív „pedagógiai blokkban” — a közös kísérlet folytán — most a Radnóti — és a Ságvári gyakorló gimnázium tanulói vannak. Azonban a Radnóti gimnázium igazgatósága nem zárkózik el attól, hogy más gimnáziumból is átiratkozzék néhány tanuló, aki hivatást ér a tanítói pályához. Minden jel arra mutat, hogy Szegeden a gimnáziumi fakultatív képzés keretében a jövőben is nyílik „pedagógiai tagozat”, mely bővíti a szegedi fiatalok pályaválasztási lehetőségeit, s egyben igen kedves és érdekes színfoltja lesz Szeged város iskoláinak.

Az elhelyezkedési lehetőségek a tanítói pályán jók. Ismert, hogy szinte mindenütt igen komoly tanítói hiánnyal küzdünk. Ezért is hallottuk nagy örömmel, hogy a Radnóti Miklós Gimnáziumban a fakultatív rendszerű oktatás keretében szeptemberben, az új tanévközi 14 diákkal megindult a „pedagógiai blokk.” S hogy

K. GY.

Előnyös az eladónak — és a vevőnek

Műszakpótlék a kereskedelemben

A cím meglehetősen pontatlan, hiszen távolról sem az egész kereskedelemben, hanem annak csupán egy ágában — az élelmiszer-kereskedelemben — valamint a vendéglátásban és a szállodaiiparban vezették be a közleményben, július elsején a műszakpótlékot. Az intézkedés így is — mintegy 130 000 dolgozót érint kedvezően; átlagosan 160–180 forinttal nőtt a több műszakban foglalkoztatottak havi jövedelme.

A műszakpótlék, a már korábban bevezetett munkahe-

lyeztetés, ami annál is inkább örvendő, mivel ebben a szakmában túlnyomó többségben, 80 százalékban nők dolgoznak, meghozzák a mélyen, mondhatni férfi-módra. Hiszen mindenki tudja, naponta láthatja, mint birkóznak a nehéz sörös, colás, tejes rekeszekkel, emelgetik a súlyos csomagokat létrán állva a raktár magas polcaira, vagy hordják ki az eladótérbe.

Ezt, a nőknek igencsak megerőltető munkát kevesen vállalják; kevesebben, mint amennyi eladóra szükség lenne. Miközben az élelmiszerboltok forgalma állandóan nőtt, az elárúsítók létszáma — elsősorban a nagyvárosokban — folyvást csökkent. Megesett, hogy boltokat kellett bezárni a munkaerőhiány miatt. A bérintézkedések remélhetőleg nemcsak csökkentik az elvándorlást a kereskedelemből, hanem — egyéb szociális és más gondoskodással, így például a gépesítés fokozásával együtt — talán előbb-utóbb növelik is a létszámot, vonzóvá teszik az eladói szakmát.

Miként? Az élelmiszer-áruházak, az éttermek, a szállodák, de a legkisebb tej- vagy pékboltok is állóeszközt képviselnek, olyan értéket, amelyből újat létrehozni nagyon sok pénzbe kerül. Ha az üzletelviségek, a hűtőgépeket, a pénztár gépeket és egyéb értékes berendezéseket a több műszak révén — amelyet most már szívesebben vállalnak a dolgozók — jobban kihasználják, akkor a vállalatok megkezdődően azonos eredményre jutnak, mintha súlyos milliókért beruháznának.

A műszakpótlék természetesen így sem helyettesítheti az új kereskedelmi építések építését — a hálózatot nemcsak elmaradottsága, hanem a vásárlói igények folyamatos növekedése miatt is állandóan fejleszteni, bővíteni kell. De a műszakpótlék bevezetése olyan intézkedés, amely úgy növeli az eladók jövedelmét, hogy közben jobb gazdasági állapotba hozza a vállalatot is. És ugyanakkor — ha közvetve is — mindenkinek juttat, aki vásárol. Vendégkörben vagy munkahelyen étezik

G. ZS.

DR. V. M.

